

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště č. 1

Praha

obvodní pracoviště Praha 2

Inspekční zpráva

**Dětský výchovný ústav, Praha 2,
Jana Masaryka 16**

IZO: 108 025 268

Zřizovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

Školský úřad: Praha 2

Čj.	071-2508 /98-005063
Signatura	ka1ls201

OBSAH

1 ÚVOD	4
1.1 Předmět inspekce	4
1.2 Termín inspekce	4
1.3 Složení inspekčního týmu	4
1.4 Ředitel školského zařízení	4
1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá	4
2 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ A RESOCIALIZAČNÍ PROGRAM ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ	5
2.1 Výchovně vzdělávací program školského zařízení, učební plány a osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty. Reedukační a resocializační program	5
2.2 Bezpečnost aplikovaného systému z pohledu svěřence	5
2.3 Stimulační úroveň aplikovaného systému	5
2.4 Další informace o výchovně vzdělávacím a resocializačním programu školského zařízení	6
2.5 Přehled o počtu výchovných skupin	6
2.6 Přehled o počtu ročníků, tříd a žáků	7
3 ŘÍZENÍ ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ	8
3.1 Koncepční záměry školského zařízení, plánování	8
3.2 Plnění učebních plánů a učebních osnov, případně jiných schválených učebních dokumentů	8
3.3 Odborné a pedagogické řízení	8
3.3.1 Organizační struktura	8
3.3.2 Personální struktura	9
3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků	10
3.4 Kontrolní systém školského zařízení, kontrola a hodnocení	10
3.5 Informační systém školského zařízení - vnitřní a vnější	10
3.6 Vedení povinné dokumentace	11
3.7 Úroveň spolupráce školského zařízení s dalšími zainteresovanými orgány	11
3.8 Výroční zpráva	12
3.9 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebními dokumentům	12
4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ A RESOCIALIZAČNÍ ČINNOSTI	13
4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebními dokumentům a počtu svěřenců	13
4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek školského zařízení	13
4.3 Hodnocení školy z hlediska kvality vyučování	13
4.3.1 Hodnocení úrovně vzdělávání v jednotlivých předmětech nebo organizačních celcích	13
4.3.2 Hodnocení školského zařízení z hlediska úrovně mimoškolní výchovné práce	14
4.3.3 Hodnocení školského zařízení z hlediska kvality speciálních činností	14
4.4 Hodnocení školského zařízení z hlediska znalosti a využívání důležitých informací jako předpokladu pro dyadickou i skupinovou psychoterapii, reedukaci a resocializaci	15
4.5 Hodnocení školského zařízení z hlediska úrovně výsledků resocializace	15
4.6 Hodnocení školského zařízení z hlediska uplatňování speciálně pedagogických reedukačních, resocializačních a rehabilitačních postupů	15

4.7 Dočasné vylučování z kolektivu dle § 17 odst. 2, písmeno f) vyhlášky MŠ ČR č. 64/1981 Sb.	16
4.8 Záchytné pracoviště	16
4.9 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost školského zařízení	16
4.10 Hodnocení činnosti součástí školského zařízení	16
5 ZÁVĚR	17
5.1 Závěry inspekce	17
5.2 Doporučení inspekce k další činnosti školského zařízení	17
5.3 Datum vyhotovení zprávy a podpisy členů inspekčního týmu	18
5.4 Datum a podpis ředitele kontrolovaného školského zařízení stvrzující převzetí zprávy	18
5.5 Další adresáti zprávy	18
5.6 Připomínky ředitele školského zařízení	18

1 ÚVOD

1.1 Předmět inspekce

Komplexní posouzení činnosti školského zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

1.2 Termín inspekce

8. - 10. prosince 1998

1.3 Složení inspekčního týmu

Vedoucí týmu: PaedDr. Zdeněk Slomek

Člen týmu: Mgr. Vladimír Ira

1.4 Ředitel školského zařízení

Mgr. Jan Smolka

1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá

- zřizovací listina a dodatek ke zřizovací listině
- rozhodnutí o zařazení do sítě
- jmenovací dekret ředitele
- roční plány výchovně vzdělávací práce na školní roky 1997/98 a 1998/99
- výroční zpráva o činnosti ústavu ve školním roce 1997/98
- výroční zpráva o hospodaření v roce 1997
- dokumentace základní a zvláštní školy (včetně rozvrhů výuky)
- rozpis služeb vychovatelů pro školní rok 1998/99 (včetně vedoucí vychovatelky)
- týdenní plány výchovné práce jednotlivých skupin, pokladní a pedagogické deníky
- vnitřní řád a dodatek k vnitřnímu řádu, školní řád
- zápisy z jednání pedagogických rad a porad
- sociálně právní agenda, dokumentace svěřenců, dokumentace zaměstnanců
- kniha návštěv, kronika, evidence podávání léků
- personální struktura a kvalifikovanost zaměstnanců

2 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ A RESOCIALIZAČNÍ PROGRAM ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

2.1 Výchovně vzdělávací program školského zařízení, učební plány a osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty. Reedukační a resocializační program

Dětský výchovný ústav zabezpečuje výkon ústavní výchovy svěřenců plnících povinnou školní docházku v základní nebo zvláštní škole. Základní územní působnost saturuje především terénní potřebu Dětského diagnostického ústavu v Praze - Krči, výjimečně i Dětského diagnostického ústavu v Dobřichovicích. Z pohledu vnitřní strukturace je v řízení rozmístřovacího charakteru upřednostňováno hledisko možného intenzivnějšího kontaktu s rodinami svěřenců (je patrná snaha po profilaci v síti dětských výchovných ústavů).

Žáci základní školy jsou vyučováni podle Vzdělávacího programu základní škola čj. 18 730/91-20. Tento vzdělávací program je však ve školním roce 1998-1999 schválen MŠMT ČR pouze pro žáky 8. a 9. ročníku ZŠ, pro žáky 6. a 7. ročníku je schválen Vzdělávací program základní škola čj. 16 847/96 - 2.

Vzdělávání žáků zvláštní školy probíhá podle Vzdělávacího programu zvláštní školy čj. 22 980/97-22.

Reedukační a resocializační program je koncipován ve vztahu k důkladné znalosti a doporučujícím závěrům z diagnostických pobytů svěřenců před příchodem do ústavu, v širokém spektru je budována motivační základna (nabídka zájmové činnosti). Po změně vedení zařízení bylo přistoupeno k uplatňování koedukační koexistence svěřenek a svěřenců s cílem vhodně využívat přirozenějšího prostředí, mimořádná pozornost je věnována komunitním formám práce, došlo k přepracování systému hodnocení, vhodně je posilován kontakt ústavu s veřejným děním v obvodě.

Oblast je hodnocena v pásmu průměru.

2.2 Bezpečnost aplikovaného systému z pohledu svěřence

Uplatňovaný systém řízení ústavu, struktura výchovných skupin, personální obsazení a zásady otevřené komunikace, dávají dostatek prostoru pro osobní kontakt svěřenců se všemi zaměstnanci, především pak pedagogickými pracovníky. Chlapci i dívky ví o možnosti požádat o radu a pomoc (a využívají ji) při řešení svého domnělého či skutečného problému, mohou se individuálně kontaktovat nebo využít některých skupinových či celoustavních setkání. V zařízení je pracováno i se svěřeneckou samosprávou, jejímž prostřednictvím má svěřenka či svěřenec možnost prezentovat svá přání nebo potřeby. V nemalé míře přispívá k pocitu bezpečí i fakt věcně kvalitní (v některých případech) spolupráce s rodinným zázemím dítěte, korekčním činitelem je i dobrá spolupráce zařízení s orgány péče o děti a rodinu příslušných sociálních referátů.

Výraznější problémy nejsou, úroveň hodnocena v pásmu průměru.

2.3 Stimulační úroveň aplikovaného systému

Denní režimové i fakultativní činnosti vychází z dobré a promyšleně organizované náplně, systém přímé práce s dětmi je ve školní i mimoškolní práci realizován v příjemné vnitřní atmosféře. Je evidentní snaha učitelů i vychovatelů eliminovat negativní projevy, stavět na pozitivních vazbách, nepřikazovém přístupu.

Mechanismus hodnocení (struktura i vlastní provádění) je dětem srozumitelný, jeho vyústění je v odměnové části přitažlivé, v části udílení trestů pak dává prostor k nápravě a zlepšení.

Propracovanost systému odpovídá potřebě, hodnoceno průměrem.

2.4 Další informace o výchovně vzdělávacím a resocializačním programu školského zařízení

Přesto, že ústav sídlí ve velkoměstě, nejsou zaznamenávány výraznější problémy v oblasti výskytu sociálně patologických jevů, především aplikace drog. Tomuto úseku je věnována mimořádná pozornost (analýza útěku, souvislosti s návratem, příchod nového svěřence, návštěvy rodičů apod.). Operativně působí proškolená protidrogová koordinátorka (p. vych. Vašáková), která rovněž zabezpečuje výkon uváděné funkce v obvodu Prahy 12.

Pozitivně ovlivňuje situaci fakt otevřeného kontaktu ústavu s dalšími školskými institucemi v obvodě, pořádání veřejnosti přístupných akcí, programová vystoupení apod.

Uváděné okolnosti vybočují z běžného rámce, hodnocení v pásmu spíše nadprůměru.

2.5 Přehled o počtu výchovných skupin

Výchovná skupina	Svěřenců				Na útěku		Ve vazbě		Ve zdrav. zařízení		Podmín. propuštění		Poznámka
	zapsáno		přítomno		H	D	H	D	H	D	H	D	
1.	11	-	9	-	-	-	1	-	1	-	-	-	DPL
2.	11	-	10	-	-	-	-	-	-	-	1	-	
3.	-	7	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	
Celkem	22	7	19	7	-	-	1	-	1	-	1	-	
Souhrn	29		26		-		1		1		1		

Stanovená kapacita je prakticky v počtu zapsaných svěřenců naplněna, strukturální podobě dané zřizovací listinou (základní škola - zvláštní škola) neodpovídá vlivem terénní situace. V souladu se zněním § 15 odst. 4 vyhlášky MŠ ČSR č. 64/1981 Sb. využívá ředitel v jednom případě možnosti udělení souhlasu k realizaci podmíněného ubytování svěřence mimo ústav v souvislosti s jeho profesní přípravou.

Z celkového počtu 29 zapsaných je u 20 svěřenců vydán rozsudek o ústavní výchově, u devíti svěřenců je zatím jen předběžné opatření (trvá cca 4 - 5 měsíců). V roce 1998/99 byly s administrativním souhlasem dětského diagnostického ústavu přijaty dvě děti z dětského domova, jedno dítě ze zvláštní školy internátní.

2.6 Přehled o počtu ročníků, tříd a žáků

Základní škola - počet žáků																
Třída	6. ročník				7. ročník				8. ročník				9. ročník			
	zapsáno		přítomno		zapsáno		přítomno		zapsáno		přítomno		zapsáno		přítomno	
	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D
1.	2	-	1	-	3	1	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	3	5	3	2	-	2	-
3.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Celkem	2	-	1	-	3	1	3	1	5	3	5	3	2	-	2	-

Zvláštní škola - počet žáků																
Třída	6. ročník				7. ročník				8. ročník				9. ročník			
	zapsáno		přítomno		zapsáno		přítomno		zapsáno		přítomno		zapsáno		přítomno	
	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D
1.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	2	-	2	-	3	-	2	-	4	1	4	1	-	2	-	2
Celkem	2	-	2	-	3	-	2	-	4	1	4	1	-	2	-	2

V základní škole je strukturálně výuka zabezpečena ve dvou třídách (1. třída = šestý plus sedmý postupný ročník, 2. třída = osmý plus devátý postupný ročník). Svěřenci s indikací pro zvláštní školu jsou vzděláváni v jedné samostatné třídě (od šestého do devátého postupného ročníku) - výukově ve čtyřech odděleních.

3 ŘÍZENÍ ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

3.1 Konceptní záměry školského zařízení, plánování

Přechodem z chlapeckého zařízení na koedukovaný ústav byl naplněn jeden ze záměrů nového vedení. Skupina dívek, složená ze žákyň základní i zvláštní školy, je prostorově v mimoškolní době umístěna v oddělené části ústavu (podkroví).

Pro další období je připravována a postupně i realizována restrukturalizace skladby svěřenců a profilace podle rozpracovaných perspektivních programů a požadavků sítě převýchovných zařízení. Konceptní záměr je odborně promyšlen z hledisek prohloubení spolupráce s rodinami svěřenců, nabídky určité části kapacity dětem s vícečetným postižením při realizaci ústavní výchovy, propojenosti s programem prevence obvodu Prahy 2 (forma etopedického poradenství), přípravy projektů a výrazného rozvoje aktivit zájmového typu.

Je perspektivně počítáno se zřízením skupiny svěřenců po splnění povinné školní docházky (především pro děti s pražským rodinným zázemím), kde důvod nařízení ústavní výchovy trvá (ústav by mohl při řešení celkové situace v obvodu Prahy 2 využít dalšího objektu na svém pozemku).

Záměr vedení ústavu zřídit (jako součást) i středisko výchovné péče, nebyl ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy akceptován (zájem terénu je evidentní, spolupráce s výchovnými poradci je navázána - nepokračuje se v ní).

Dobře je naplňováno ustanovení odst. 6 § 23 vyhlášky MŠ ČR č. 64/1981 Sb. tím, že ředitel ústavu v pravidelných intervalech kontaktuje bývalé svěřence a skupinově, případně individuálně s nimi dále pracuje.

Promyšlenost perspektivy, měníci se stav a náhled na realizaci přímé práce se svěřenci, dokládá spíše nadprůměrnou úroveň.

3.2 Plnění učebních plánů a učebních osnov, případně jiných schválených učebních dokumentů

Zvolený učební plán základní školy není plněn v celém rozsahu. Předepsaná týdenní hodinová dotace činí 29 - 31 hodin. Ve všech ročnících ZŠ je však vyučováno pouze 25 hodin týdně. Jsou kráceny závazné hodinové dotace v předmětech anglický jazyk, rodinná výchova, fyzika, chemie, hudební výchova a výtvarná výchova. Nízká hodinová dotace se negativně projevuje i v plnění učebních osnov těchto vyučovacích předmětů. Ředitel DVÚ nemá zpracovaný plán hodinových dotací předmětů v jednotlivých ročnících II. stupně ZŠ.

Učební plán zvláštní školy je krácen v 7. a 8. ročníku o tři hodiny a v 9. ročníku o čtyři hodiny týdně. Jsou kráceny hodinové dotace předmětů pracovní vyučování, tělesná výchova a doplňková hodina.

Plnění učebních plánů je zabezpečováno výrazně nevyhovujícím způsobem.

3.3 Odborné a pedagogické řízení

3.3.1 Organizační struktura

Přípisem vrchního ředitele pro správu regionálního školství MŠMT ze dne 8. 11. 1996, čj. 30 036/96-60 byla vydána zřizovací listina s vyznačením názvu zařízení „Dětský výchovný ústav, Praha 2, Jana Masaryka 64/16 (účinnost od 1. 1. 1997, příspěvková

organizace s určením práva hospodaření). Rozhodnutím MŠMT z 1. 1. 1997, čj. 13 532/97-60 se mění s účinností od 1. ledna 1997 zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení a stanoví se organizačně sdružované součásti:

1. Základní škola s kapacitou 10 žáků, IZO: 110 001 770
2. Zvláštní škola s kapacitou 20 žáků, IZO: 110 001 788
3. Dětský výchovný ústav s kapacitou 30 žáků, IZO: 108 025 268
4. Internátní jídelna s kapacitou 50 žáků, IZO: 108 025 250

Uvedeným rozhodnutím pozbyla platnost citace přípisu MŠMT ze dne 16. 5. 1996, čj. 14 511/96-60.

Dodatkem č. 1 ke zřizovací listině (ze dne 13. listopadu 1998, čj. 31 293/98-21) se upravuje název organizace na „Dětský výchovný ústav, Praha 2, Jana Masaryka 16“, dáno IČO 65 993 381, zachována forma příspěvkového typu - účinnost dodatku od 1. 12. 1998. Ústav je právnickou osobou.

Řízení jednotlivých součástí ústavu je v systému práce upraveno v rámci daných kompetencí (statutární zástupce, vedoucí vychovatelka, hospodářka apod.).

Situace hodnocena průměrem.

3.3.2 Personální struktura

Zaměstnanci ústavu	počet	z toho žen
Ředitel	1	-
Statutární zástupce	1	1
Učitelé	3	1
Vychovatelé (vč. ved. vych.)	7	4
Pom. vychovatelé	3	-
Provoz. pracovníci	7	6
Celkem	22	12

Ředitel splňuje požadavek vysokoškolské a speciálně pedagogické kvalifikace, je frekventantem kurzu psychoterapeutických technik (500 hodin průpravy a následná supervize), absolvoval průpravu v technikách sociálně komunikativního zaměření, kurz prevence drogových závislostí apod. Má zkušenosti z etopedické práce.

Vedoucí vychovatelka splňuje odbornou a pedagogickou způsobilost na úrovni středoškolského studia a rozšiřující speciální pedagogiky. Je dlouholetou pracovnící v oboru.

Učitelský sbor vykazuje rozdílný stupeň potřebné průpravy - od středoškolského vzdělání s doplňkovým pedagogickým studiem (jeden vyučující), přes vysokoškolské vzdělání bez speciální pedagogiky (jeden vyučující), po odpovídající erudici vysokoškolského a speciálně pedagogického charakteru (jedna vyučující).

U šesti kmenových (odborných) vychovatelů je odborná a pedagogická způsobilost zastoupena následovně:

- jeden vychovatel s vysokoškolskou a speciálně pedagogickou erudicí

- jeden vychovatel s vyšším odborným vzděláním a doplňkovým pedagogickým studiem

- jeden vychovatel se středoškolským vzděláním, který dálkově studuje speciální pedagogiku

- tři vychovatelé se středoškolským vzděláním zaměřeným na sociální práci, doplňkové pedagogické studium, v jednom případě absolvován kurz psychoterapeutických technik v rozsahu 500 hodin

Obsahové záležitosti vyplývající z povahy funkce výchovného poradce zabezpečuje ředitel ústavu.

Další kvalifikační struktura odpovídá potřebám zařízení.

Stav odpovídá průměrné terénní praxi.

3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků věnuje vedení ústavu odpovídající míru pozornosti - příslušní zaměstnanci (včetně ředitele) se pravidelně zúčastňují vzdělávacích akcí organizovaných Školským úřadem v Praze 2, odborných seminářů a jiných výběrově posuzovaných činností.

Je kladen požadavek studia speciální pedagogiky, i když ve vnitřním platovém řádu tato okolnost není motivačně vyjádřena.

V souhrnu lze celou sledovanou oblast hodnotit v pásmu průměru.

3.4 Kontrolní systém školského zařízení, kontrola a hodnocení

Vedoucí pracovníci se kromě svých funkčních kompetencí bezprostředně podílí na chodu zařízení, pravidelně se zúčastňují (či řídí) společné porady, řeší vzniklé situace.

Kontrolní a hospitační činnost ředitele a vedoucí vychovatelky je prakticky denní součástí výkonu řídicí funkce (ovlivněno i kapacitním limitem ústavu) - dokladováno evidenčními archy.

Hodnocení pracovníků vychází ze stanovených kritérií, která preferují přímý výkon práce s dětmi (a činnosti nad rámec daných povinností), netradiční formy přístupu, podíl na přípravě a kompletaci projektů a rozvoji zájmové sféry.

Hodnocení svěřenců má srozumitelná a dětem jasná pravidla. Provádí se denně (večerní forma společného rozboru na skupinových klubovnách), souhrnně pak v úterý a následně je na společné poradě pedagogických provedeno resumé, které je předloženo na celoustavní komunitě jako jeden z bodů programu. Tato forma veřejné prezentace a kontroly je velmi účinná.

Daný úsek vykazuje nadstandardní rysy, hodnoceno v pásmu spíše nadprůměru.

3.5 Informační systém školského zařízení - vnitřní a vnější

Kontakt výchovného ústavu s příslušnými institucemi (soudy, policií, diagnostickými ústavu, školami, orgány péče o děti a rodinu, návaznými speciálními výchovnými zařízeními apod) je věcně správný. Kontrolou písemné dokumentace nebyly zjištěny závady či zaviněná prolongace.

Vnitřní komunikační schéma vyhovuje potřebám ústavu, důležitá sdělení, informace a pokyny jsou podány včas, diferencovaně a ve vztahu k cílenému výsledku. Důvěrné záležitosti jsou zabezpečeny před zneužitím či nevhodnou interpretací (mlčenlivost zaměstnanců, uložení spisů).

Ústav je schopen podat o svěřencích kompetentním složkám informace vypovídajícího charakteru. Vztah ústav - rodina je budován cíleně a ve vazbě na koncepční záměry zařízení.

Oblast kvality informací i způsob zacházení s nimi je možno hodnotit v nadstandardu - spíše nadprůměrem.

3.6 Vedení povinné dokumentace

Strukturální podoba vedené dokumentace odpovídá znění článku 6 instrukce MŠ ČSR č. 29/1981 Sb. čj. 20 926/81-20. Kniha návštěv založena nově, kronika vedena především fotodokumentační formou s komentací.

Jmenovací dekret ředitele je obsahem přípisu vrchního ředitele pro správu regionálního školství MŠMT ze dne 26. června 1997 čj. 24 665/97-60. Účinnost od 1. září 1997.

Vnitřní řád je nově koncipován, obsahově eliminuje některé nevhodné záležitosti a postupy, reaguje na pokyn náměstka ministra školství, mládeže a tělovýchovy z 30. 1. 1998 čj. 11 981/1998-24 k opatřením posilujícím bezpečnost ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy (rozpracováno jako dodatek vnitřního řádu). Dílčí rozpornost je mezi citací článku 2 vnitřního řádu a zřizovací listinou (strukturace kapacity ústavu), dále pak není v plné míře respektováno znění odst. 3 článku 1 citovaného materiálu náměstka ministra (záležitosti výkonu noční služby u svěřenek jsou řešeny formou pohotovosti).

Školní řád je zpracován kvalitně, evidenční náležitosti dané vyhláškou MŠMT číslo 247/1996 Sb. (o výši kapesného a věcné pomoci poskytované dětem a mládeži s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou) jsou uspořádány přehledně. Pokladní deníky a pedagogické deníky mají potřebnou informační úroveň i podkladovou hodnotu. Týdenní programy výchovné práce jsou zpracovávány.

Osobní dokumentace dětí je vedena vzorně, základní i důvěrné materiály jsou řazeny v odpovídající časové posloupnosti, písemný kontakt ústavu se zainteresovanými institucemi je doložen. Ve všech případech je postupováno v souladu s pokynem MŠMT z 9. května 1995 č.j. 13 649/95-24 (věstník MŠMT, sešit 7, červenec 1995). Sešit podávání léků přesně eviduje čas, druh léku i formu jeho podání a eliminuje tak možnosti zneužití.

Povinná dokumentace školy je vedena na předepsaných tiskopisech a kromě třídních knih přehledně a úplně. V třídních knihách nelze z provedených zápisů zjistit, zda je učivo probírané v jednotlivých ročnících v souladu s učebními osnovami.

Vedení dokumentace je hodnoceno v pásmu průměru.

3.7 Úroveň spolupráce školského zařízení s dalšími zainteresovanými orgány

Spolupráce kvalitní, písemné materiály dokládají adekvátní přístupy, věcná správnost urychluje administrativní posloupnosti. Velmi pozitivně je vedením ústavu hodnocen kontakt s ambulantním pedopsychiatrickým pracovištěm v místě, Pedagogicko psychologickou poradnou v Praze 2 a výchovnými poradci škol v obvodu.

Úsek spolupráce je hodnocen v pásmu spíše nadprůměru.

3.8 Výroční zpráva

Zpracovaný hodnotící materiál za školní rok 1997/98 svým členěním odpovídá citaci odst. 2 a 3 § 17e zákona č. 564/1990 Sb. ve znění zákona č. 139/1995 Sb. Obsahové zaměření podává pohled na chod ústavu, koncepční záměry a jejich postupné naplňování, charakterizuje vnitřní systém práce, personální i materiální zabezpečení. Výroční zpráva o hospodaření ústavu za rok 1997 má analyticky informativní podobu a srozumitelnou vypovídací úroveň.

Posuzovaná oblast je hodnocena v pásmu spíše nadprůměru.

3.9 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Normativní způsob přidělování finančních prostředků odpovídá požadavkům běžného provozu daného typu zařízení. Čerpání je úměrné, nakupované věci jsou využívány k zabezpečování základního cíle poslání ústavu, zlepšování úrovně bydlení dětí, rozvoji zájmové činnosti, víkendových a prázdninových aktivit apod.

Z celkového rozpočtu 5 429 000 Kč na rok 1998 je vyčleněno pro provozní účely celkem 2 624 000 Kč. S ohledem na potřebu obměny vnitřní nábytkové, pomůckové a další vybavy, je potřeba pro následná období posílit platební schopnost ústavu na daném úseku (řada věcí prakticky „dosluhuje“). Rozvoj zájmové sféry je zabezpečován i spoluprací s externími vedoucími kroužků, což opět předpokládá příslušné finanční zázemí.

K realizaci posílení bezpečnosti (pokyn náměstka ministra školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 30. ledna 1998 čj. 11 981/1998-24) bylo letos použito účelově zhruba 300 000 Kč.

Stav nedoplatků (nařízení vlády č. 176/1996 Sb. ze dne 15. 5. 1996, kterým se stanoví výše příspěvku na úhradu péče v zařízeních daného typu) k 1. listopadu 1998 dokládá velmi účinnou úroveň kontaktu se zákonnými zástupci svěřenců - celková výše činí 67 363 Kč při rozmezí od 93 Kč do 9 361 Kč (podán návrh na výkon rozhodnutí).

Hospodaření s přidělenými prostředky je správné, hodnoceno v pásmu průměru.

4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ A RESOCIALIZAČNÍ ČINNOSTI

4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu svěřenců

Ústav má k dispozici prostory, které odpovídají dané kapacitě 30 svěřenců. Část sloužící výukové činnosti zahrnuje tři učebny, malou sborovnu, je k dispozici (v současném stavu ovšem nepoužitelná) dílna, pro účely práce s počítači je poskytnut i jinak využívaný prostor. Úsek mimoškolní výchovy je prostorově členěn do dvou částí - dívčí využívá upravené podkroví (klubovna, ložnice průchozího typu - v každé čtyři lůžka), chlapecká část je umístěna ve vedlejší budově - pětilůžkové ložnice (velmi stroze zařízené), klubovny včetně společenské místnosti. Ve stejném objektu je i zdravotní izolace. Pro účely zájmové činnosti i výuky tělesné výchovy je zřízena provizorní posilovna, je využíváno i plochy dvora (sportovní úprava). Ústav má svou zahradu - využívána k rekreačním účelům i pro potřeby pracovního vyučování.

Každá výchovná skupina má vlastní knihovnu s vhodnou nabídkou, společenská místnost je využívána na porady, je vybavena počítači, notebooky, slouží i provozu hudebního zájmového kroužku. Ke skladovým účelům je využíván prostor hodící se i pro jiné činnosti (chybí dílna v mimoškolním čase apod.).

Vybavenost zařízení potřebuje obměnu. Hodnoceno průměrem.

4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek školského zařízení

Prohlídkou objektu ústavu byla ověřována úroveň přímého pracovního prostředí zaměstnanců i prostory pobytu dětí. Je patrna určitá prostorová stísněnost, nicméně základní podmínky neodporují psychohygienickým požadavkům. Lze hodnotit dobrou úroveň péče o čistotu a pořádek, oblečení svěřenců je přiměřené, estetická úroveň má rezervy (úpravnost tříd).

Zjištěná úroveň dává podklad pro hodnocení v pásmu průměru.

4.3 Hodnocení školy z hlediska kvality vyučování

4.3.1 Hodnocení úrovně vzdělávání v jednotlivých předmětech nebo organizačních celcích

V rámci komplexní inspekce bylo hospitováno v šesti hodinách v předmětech matematika, český jazyk, přírodopis.

Jednotlivé vyučovací hodiny měly značně rozdílnou úroveň z hlediska činnosti učitele, kdy se projevila rozdílná odborná a pedagogická způsobilost a pedagogická praxe. Velmi dobře je zabezpečena výuka českého jazyka. Hospitované hodiny měly jasně formulovaný cíl, učitelka důsledně uplatňovala individuální přístup k žákům a volila motivující vyučovací metody. Pozitivní přístup a kladné hodnocení zvyšovaly pozornost a zájem žáků o výuku.

V hodinách matematiky převažoval frontální přístup a střídání samostatné práce s přímou prací učitele se žáky v jednotlivých odděleních. Probírané učivo odpovídalo učebním osnovám a většina žáků ho dobře zvládala. Vzhledem k odlišné úrovni zařazených žáků však nebyl kladen dostatečný důraz na individuální přístup.

Hodina přírodopisu byla velmi náročná na přípravu učitele vzhledem k tomu, že ve třídě pracoval se čtyřmi odděleními. Učitel postupně s jednotlivými ročníky opakoval učivo, při opakování však nepoužil žádné názorné pomůcky a jedinou vyučovací metodou byl řízený rozhovor. Tento způsob vedení hodiny žáky nemotivoval, pracovala vždy pouze část žáků a ostatní postupně ztráceli pozornost a zájem. Celková efektivita hodiny byla velmi nízká.

Kvalita vyučování je na průměrné úrovni

4.3.2 Hodnocení školského zařízení z hlediska úrovně mimoškolní výchovné práce

Přímá výchovná práce je zabezpečována v systému tří výchovných skupin (dvě chlapecké, jedna dívčí). Personálně je pedagogická práce u každé skupiny zajišťována dvěma vychovateli ve střídavém rozpisu služeb (nedochází ke kumulaci volna a služby v rámci čtrnáctidenního cyklu). Obsahová náplň (kromě režimových složek) je uvedena v týdenních plánech, jejichž sestavování je prováděno v součinnosti se svěřenci a jejich samosprávou (kontrolu provádí vedoucí vychovatelka).

Způsob hodnocení zahrnuje denní komplexní pohled na chování svěřence, je srozumitelný, s jasně danými pravidly. Motivačně je vhodně využíváno zajímavých činností pro svěřence hodnocené 1. skupinou (tzv. odměňové akce), pravidelnou součástí týdenních aktivit je pondělní a čtvrteční povinná příprava na vyučování (jiné dny podle potřeby), fixační cíl mají páteční generální úklidy.

Nezbytná administrativa této oblasti je vedena formou „Denního hlášení“, kontakt učitele a vychovatele je ve smyslu potřebné úrovně informovanosti (včetně podkladu pro hodnocení svěřenců) zabezpečován „Spojovacím sešitem situace“.

Součástí celoročního plánu výchovné práce je i zabezpečování prázdninové činnosti. Této oblasti je věnována mimořádná pozornost jak z hlediska výběru místa a délky pobytu, tak i výběru svěřenců, respektive jejich přípravě na pobyt mimo ústav.

Materiální vybava pro mimoškolní přímou práci se svěřenci je velmi dobrá a je též využívána. Pro případ nenadálé změny situace mají vychovatelé zpracovanou náhradní verzi programu.

Stanovená délka pracovní směny vychovatelů navazuje na skončenou výuku, z hlediska využitelnosti erudice výchovných pracovníků a posílení činnostního projevu svěřenců je potřeba dopracovat okolnosti večerního zaměstnávání dětí a skutečnost předávání noční službě ve 20,00 hodin.

Mimoškolní výchovná práce má dobrou úroveň, hodnoceno v pásnu průměru.

4.3.3 Hodnocení školského zařízení z hlediska kvality speciálních činností

Ústav nemá vlastního psychologa a ani vyčleněnou funkci etopeda. Potřebné záležitosti psychologického charakteru jsou řešeny jednak s příslušnými diagnostickými ústavy, jednak dobrou spoluprací s Pedagogicko psychologickou poradnou v Praze 2.

Specifičtější etopedické záležitosti koncepčně připravuje a ve velké míře i řídí a realizuje ředitel zařízení. Postupně se daří zkvalitňovat stránky kontaktu pedagogický pracovník a svěřenec a ústav a zákonný zástupce žáka.

Sociální pracovnice plní své úkoly velmi dobře, agendu vede správně. Její účast na celoustavních shromážděních a podíl na řešení problémů je samozřejmostí.

Tento úsek činnosti ústavu má dobrou úroveň, hodnoceno průměrem.

4.4 Hodnocení školského zařízení z hlediska znalosti a využívání důležitých informací jako předpokladu pro dyadickou i skupinovou psychoterapii, reedukaci a resocializaci

Základní potřebné informace o dětech přicházejících na základě rozmístění z dětských diagnostických ústavů připravuje sociální pracovníce - kopie závěrečných zpráv vždy předává řediteli, učitelům a vychovatelům. Je tak zabezpečena nutná rychlá orientace a preventivně ovlivňována i adaptační fáze nového svěřence. Je respektována zásada důvěrnosti, s materiály dětí je zacházeno profesionálně. Využívání informací je i výchozí základnou pro vedení pedagogických deníků, záznamy pozorování apod.

Potřebná úroveň informovanosti je velmi dobrá, hodnoceno v pásmu spíše nadprůměru.

4.5 Hodnocení školského zařízení z hlediska úrovně výsledků resocializace

V průběhu inspekce byla sledována i úroveň vztahu svěřenců k majetku ústavu, k věcem denní potřeby, oblečení apod. Nebyly shledány extrémnější případy ničení, naopak si svěřenci některé možné úpravy a opravy provedli sami (nátěry nábytku).

Pozitivně ovlivňuje resocializační proces fakt promyšleného a cíleného kontaktu ústavu (pedagogických pracovníků, sociální pracovníce) s rodiči - v rovině působení na oba partnery (dítě i rodič). Dosavadní výsledky (při samozřejmě rozdílnosti) ukazují, že jde o dobrý trend, určitou formu sociálního tréninku a podporu budování poznamenaných vztahů. Pravidelná nabízená setkání s rodiči a jejich návštěvy v zařízení (úterý) pomáhají i v řešení závažnějších problémů (diferencovaně) a cíleně mohou vést rodiče i svěřence k zájmu o budoucnost. Dvakrát ročně jsou rodičům nabízeny i třídní schůzky.

Výsledky resocializace výrazně ovlivňuje délka pobytu svěřence v zařízení - v průměru se pohybuje mezi 1,5 až 2 roky, nedobře dopadají i (ojediněle) realizovaná rušení ústavní výchovy soudem bez spolupráce a souhlasu ústavu.

Dosavadní úroveň výtežnosti resocializační práce je hodnocena v pásmu průměru.

4.6 Hodnocení školského zařízení z hlediska uplatňování speciálně pedagogických reedukačních, resocializačních a rehabilitačních postupů

Mezi pozitivně působící koncepční složky přímé práce se svěřenci patří propracovaný systém hodnocení - v jeho každodenní dílčí a velmi konkrétní podobě, a rovněž tak způsob týdenních výsledků v kladném i opačném slova smyslu. Kolektivní (komunitní) způsob přináší svou veřejnou formou značnou sílu korekce, vede k sebekritice a respektování názoru okolí. Určitým nedostatkem je nevhodnost vymezeného času pro celou ústavní komunitu (středa dopoledne).

Způsob práce se svěřenceckou samosprávou (velitel a asistent v každém oddíle) vytváří prostor potřebného kompetenčního kontaktu. Dočasnost funkcí stírá možnost získat výsadnější postavení.

Určitým informačním zdrojem je i oblast útěků ze zařízení. V současné době je nulová, v roce 1997/98 evidováno 22 případů (5 ve dvojici, 4 ve trojici, 1 ve čtveřici). Jeden chlapec byl na útěku více než jeden rok (nyní ve vazbě).

Sledovaná oblast vykazuje nadstandardní úroveň, hodnoceno spíše nadprůměrem.

4.7 Dočasné vylučování z kolektivu dle § 17 odst. 2, písmeno f) vyhlášky MŠ ČR č. 64/1981 Sb.

Není využíváno v systému kázeňských opatření. Podle dodatku k vnitřnímu řádu ústavu (bod 9) může být prostor „zdravotní izolace použit na nezbytně nutnou dobu jako výchovná izolace - po odstranění všech předmětů, které by mohly vést k sebepoškozování či napadení“.

Hodnoceno průměrem.

4.8 Záchytné pracoviště

Není zřízeno.

4.9 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost školského zařízení

Ústav každoročně vysílá své reprezentační družstvo na sportovní olympiády výchovných ústavů - především letní (účast vesměs úspěšná). Získané diplomy, uznání a ceny tvoří součást vnitřní úpravy zařízení.

Pro děti obvodu Prahy 2 organizoval v tomto kalendářním roce „Dětský den“ s řadou programově nabízených činností - svěřenci působili jako pomocný organizační personál. Dílčích kontaktů využito na vybavení hudebního kroužku ústavu, jsou zabezpečovány výcviky lyžařského charakteru, akce hipoterapeutického zaměření apod.

Aktivity ústavu jsou bohaté, hodnoceno v pásmu nadprůměru.

4.10 Hodnocení činnosti součástí školského zařízení

Kromě uváděné struktury (včetně vlastního stravovacího úseku, který plní své poslání dobře) ústav další součásti nemá.

5 ZÁVĚR

5.1 Závěry inspekce

Dětský výchovný ústav prochází obdobím pozitivních změn, mění se náhled na způsoby a systém přímé práce se svěřenci (v průběhu inspekce konzultováno i s vedením Školského úřadu Praha 2). Postupně jsou zaváděny některé netradiční formy speciálně pedagogického přístupu, dobře se rozvíjí komunitní celoustavní (i v rámci výchovných skupin) hodnotící a „diskusní“ platforma.

Daří se budovat základy kvalitativně lepších vztahů mezi svěřenci a rodiči, systém uplatňovaného hodnocení pomáhá sebezpoznávání, tříbí náhled na osobní situaci, má vliv na hodnotovou orientaci. Zařízení má své aktuální místo v síti výchovných ústavů, koncepční záměry umožní výrazněji diferencovat skladbu svěřenců. Koedukační záležitosti zatím nelze objektivně hodnotit.

Rezervy jsou v metodice práce ve vyučovacím procesu, potřeba je budovat kvalitnější vnitřní vybavenost (bydlení dětí, pomůcková základna a její využívání). Nevyhovující jsou zásahy do dotací učebních plánů obou typů škol (celoustavní komunita v době výuky: pondělí, středa), doložte je potřeba uvádět probírané učivo v třídních knihách apod.

Značnou nevýhodou ústavu je fakt, že nemá vlastní služební vozidlo.

5.2 Doporučení inspekce k další činnosti školského zařízení

- soustředit pozornost na zlepšování materiálních podmínek vnitřního života ústavu (třídy, mimoškolně využívané části objektu apod.)
- usilovat o rozšíření prostorového charakteru, tuto okolnost řešit v souvislosti s optimalizací sítě škol v obvodu Prahy 2
- urychleně napravit nedostatky vyplývající z nedodržování dotace hodin v učebních plánech základní i zvláštní školy
- věnovat pozornost metodice práce pedagogických pracovníků, posílit kontrolní a hospitační činnost vedení ústavu
- realizovat komunitní formy práce tak, aby nebyla narušována výuka
- výrazně zlepšit pomůckovou výbavu a sledovat využívání ve výuce
- věnovat pozornost zabezpečení výkonu nočních služeb (respektovat znění odst. 3 článku 1 Pokynu náměstka ministra ze dne 30. ledna 1998 - čj. 11 981/98-24)
- zvážit vhodnost dosavadní praxe večerního předávání svěřenců noční službě ve 20,00 hodin
- perspektivně zabezpečit prostor pro rozvoj rukodělné (technické, montážní, výtvarné) zájmové činnosti
- dále rozvíjet kontakt ústavu s veřejností
- k posílení autoregulačních prvků v resocializační práci využívat v širší míře možnosti ovlivnění prostřednictvím svěřenecké samosprávy

5.3 Datum vyhotovení zprávy a podpisy členů inspekčního týmu

23. prosince 1998

razítko

Podpisy inspektorů: vedoucí týmu: PaedDr. Zdeněk Slomek v. r.

 člen týmu: Mgr. Vladimír Ira v. r.

V Č. Budějovicích dne 23. prosince 1998

Přílohy: Protokol o kontrole čj. 071-2509/98-005063

5.4 Datum a podpis ředitele kontrolovaného školského zařízení stvrzující převzetí zprávy

Inspekční zprávu jsem převzal dne 6. 1. 1999

razítko

Podpis ředitele: Mgr. Jan Smolka v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

5.5 Další adresáti zprávy

Na vědomí

Adresát	Datum předání/odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: MŠMT ČR, Praha	20. 1. 1999	151/99 - Mgr. Kuchler
Školský úřad: ŠÚ Praha 2	20. 1. 1999	149/99

5.6 Připomínky ředitele školského zařízení

Datum	Čj. ČŠI	Text
20. 1. 1999	144/99	K inspekční zprávě byly podány připomínky.